

► Benjamin Verdonck in zijn atelier in Kapellen.
© DAMON DE BACKER

De schoonheid van onuitgewerkte ingevingen

Soms is de droom even dierbaar als de realisatie en dus volgt kunstenaar Benjamin Verdonck in *Aren* het spoor van vroegere, onafgewerkte ideeën. Maar hoe maak je een voorstelling over werk dat je nooit hebt gemaakt?

EVELYNE COUSSENS

Het kunstenaarsatelier. Het is de plek waar wordt geogost, waar rijpe ideeën worden geplukt en onrijpe mogen blijven groeien. Bij Benjamin Verdonck zwerft er door dat atelier ook een roedel kinderen, want toen Verdonck een jaar of twee geleden verhuisde naar een cohousing-project in Kapellen, besloot hij werk en leven niet langer te scheiden. Verdonck: "Het klassieke kunstenaarsatelier staat voor afzondering, maar dat leverde de laatste jaren steeds meer schuldgevoelens op – ik die daar uren doorbracht, terwijl mijn gezin ergens anders een leven aan het leiden was." Nu zijn woon- en werkruimte één, en breekt het leven in in de kunst met een energie die Verdonck omschrijft als 'erg vruchtbaar'.

Niet alleen het jong geweld verzamelt zich in Verdoncks werkruimte, "ook de ideeën die van de tafel vallen wanneer je aan het werk

'Het beste zou natuurlijk zijn om niets meer te produceren, maar daarvoor zit er nog te veel maaddrift in mij'

BENJAMIN VERDONCK
KUNSTENAAR

bent", vertelt de theatermaker. "Niet omdat ze slecht zijn, maar omdat ze op dat moment niet bruikbaar zijn – hoe kan ik die naast elkaar plaatsen zodat ze een groter verhaal vertellen?" Dat wordt zijn nieuwe voorstelling *Aren*, gebaseerd op een collectie zijsporen en losse eindjes die Verdonck in zijn atelier heeft opgeraapt, zoals de arenlezer de halmen verzamelt nadat de dorsmachine is langsgedaan.

Onbedoeld en misschien zelfs ongewild zou dat 'grotere verhaal' waarnaar Verdonck zoekt weleens de artistieke biografie kunnen zijn van Verdonck zelf. Omdat in het bijeenbrengen van een honderdtal ongebruikte ideeën te zien valt hoe Verdoncks fascinaties door de jaren heen zijn gaan schuiven. Zo zijn er ideeën gelinkt aan zijn 'bouwperiode', waarin hij huisjes of nesten maakte; er zijn er bedacht voor de publieke ruimte; en dan zijn er de ideeën rond de ecologische catastrofe, een focus die vooral de laatste jaren zijn oeuvre kleurt.

Sommige 'oude' plannen illustreren hoezeer Verdoncks houding daartegenover is veranderd. Verdonck: "Ik heb lang gedacht dat ik de ecologische dreiging moest verbeelden om de mensen wakker te schudden. Ik wilde een rond punt volzetten met ondergelopen auto's of een maquette van de Brusselse Vismarkt plaatsen in de fontein daar, zodat je kon zien hoe het overstromde plein er zou uitzien. Intussen ben ik uitgeweken naar een abstractere manier van verbeelden."

Ideeën blijven dus soms onuitgevoerd omdat de kunstenaar gaandeweg op een ander punt in zijn denken belandt. Er zijn ook banalere redenen: gebrek aan tijd, gebrek aan geld of een logistieke no-go. Zo raakte Verdoncks idee om een supermarkt op kleur te rangschikken niet voorbij de voorschriften voor voedselveiligheid. Verdonck: "Ik ben met verschillende grote ketens gaan praten, maar het was wettelijk gezien onmogelijk. Het bleek ten strengste verboden om ingevroren vis naast wc-ontstopper te rangschikken, zelfs al is de verpakking van dezelfde kleur. (lacht)"

Geen tunnel graven

Wie overigens verwacht dat Verdonck in *Aren* zijn onuitgevoerde plannen alsnog zal realiseren, heeft het verkeerd voor. Neen, hij gaat geen tunnel graven tussen de Nationale Bank en een bloemenwinkel. En neen, hij gaat niet met een prauw uit het AfricaMuseum het kanaal van Molenbeek afvaren. Verdonck wil via *Aren* de onafgewerkte ideeën niet materialiseren – wat zou betekenen: ze verliezen – maar activeren, wakker kussen, en dan vooral in de verbeelding van het publiek. Die minimalistische invulling heeft in de eerste plaats te maken met de intrinsieke paradox van het 'uitvoeren van niet-uitgevoerde ideeën': de vrees dat de voorstelling zichzelf zou opheffen op het moment dat ze vorm krijgt.

Maar er is meer. Een zo sober mogelijke productie hoort ook bij een bewuste strategie ten aanzien van de klimaatcrisis. Verdonck: "Het beste zou natuurlijk zijn om niets meer te produceren, maar daarvoor zit er nog te veel maaddrift in mij. Bovendien geloof ik nog steeds dat een werk kan leiden tot politieke mobilisatie. De impact is belangrijker dan het kunstwerk, maar om een werking te laten ontbranden heb je een werk nodig, hoe minimaal ook."

En dus ruikt Verdonck op, plukt hij de losliggende aren uit zijn atelier en maakt er een voorstelling van. Maar wat daarna? Is het atelier dan leeg? "Zoiets zal niet snel gebeuren. Tijdens het maken van *Aren* hebben zich spontaan alweer honderden-en-een mogelijkheden aangediend. En zo houdt het nooit op."

Aren. Van 10/1 tot 19/1 in de Bourschouwburg, Antwerpen. Daarna op tournee. toneelhuis.be

De Morgen 10/01/2019, bladzijden 20 & 21

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via De Morgen

